

Geologic

44-203 Rybnik, Strzelecka 78

Tel: 502773557

email: geologic1@wp.pl

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DLA CZĘŚCI MIASTA RYBNIKA OBEJMUJĄCEJ OBSZAR W REJONIE ULICY OBWIEDNI POŁUDNIOWEJ (MPZP 69-1)

Zlecniodawca: Urząd Miasta Rybnik
ul. B. Chrobrego 2
44-200 Rybnik

Autor: Tomasz Miłowski

Data wykonania: 21 czerwca 2023 r., 22 grudnia 2023 r.

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	4
1.1 CEL, ZAKRES PRACY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	4
1.2 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.....	5
1.3 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBŁU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU.....	6
1.4 USTALENIA I GŁÓWNE CELE PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	6
2. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA.....	8
2.1 POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE.....	8
2.2 BUDOWA GEOLOGICZNA	8
2.3 WODY POWIERZCHNIOWE.....	8
2.4 WODY PODZIEMNE	9
2.5 KLIMAT	9
2.6 POWIERZCHNIA ZIEMI.....	9
2.6.1 UKSZTAŁTOWANIE TERENU, ZAGROŻENIE OSUWISKOWE	10
2.6.2 GLEBY	11
2.7 ZASOBY NATURALNE.....	11
2.8 PRZYRODA OŻYWIONA	11
2.9 OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004	
R. I KORYTARZE EKOLOGICZNE.....	11
2.10 KRAJOBRAZ	12
2.11 ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH.....	12
3. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU	12
4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004	
R. O OCHRONIE PRZYRODY	12
5. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU	13
5.1 WPŁYW NA WODY POWIERZCHNIOWE	13
5.2 WPŁYW NA WODY PODZIEMNE	13
5.3 WPŁYW NA KLIMAT	13
5.4 POWIERZCHNIA ZIEMI.....	14
5.5.1 WPŁYW NA UKSZTAŁTOWANIE TERENU	14
5.5.2 WPŁYW NA GLEBY	14
5.6 WPŁYW NA ZASOBY NATURALNE.....	14

5.7 WPŁYW NA PRZYRODĘ OŻYWIONĄ.....	14
5.8 WPŁYW NA OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004	
R. I NA KORYTARZE EKOLOGICZNE	15
5.9 WPŁYW NA KRAJOBRAZ	15
5.10 WPŁYW NA ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH.....	15
5.11 WPŁYW NA WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	16
5.11.1 JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO.....	16
5.11.2 KLIMAT AKUSTYCZNY	16
5.11.3 POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	17
5.11.4 GOSPODARKA ODPADAMI	17
5.11.5 ZAGROŻENIE POWODZIOWE	17
5.11.6 ZAGROŻENIE OSUWISKOWE	18
6. PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	18
7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	18
8. MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000	19
9. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	19
10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	21
11. LITERATURA	23
12. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA	24

Spis rysunków

Rys. 1 Położenie geograficzne analizowanego terenu

Rys. 2 Wskazanie terenu z możliwością urbanizacji

Oświadczanie zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 ze zm.).

Oświadczam, że ja, Tomasz Miłowski spełniam wymagania o których mowa w art. 74a ust. 2 pkt 1 i 2 ww. ustawy: w 2003 r. ukończyłem studia wyższe z dziedziny geologii oraz w 2011 r. studia podyplomowe z zakresu prawnych problemów górnictwa i ochrony środowiska. W latach 2005 – 2023 wykonałem lub brałem udział w wykonaniu kilkuset prognoz oddziaływania na środowisko, raportów oddziaływania na środowisko oraz innych opracowań dotyczących ochrony środowiska. Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

 Geologic
Tomasz Miłowski
44-203 Rybnik, ul. Strzelecka 78
tel. 502 773 557 e-mail: geologic1@wp.pl
NIP 62-283-41-91, REGON 241759860
Tomasz Miłowski

1. WPROWADZENIE

1.1 CEL, ZAKRES PRACY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnik dla obszaru położonego w dzielnicy Smolna pomiędzy ul. Obwiednia Południowa i ul. Łanową. Prognoza została wykonana na zlecenie Urzędu Miasta w Rybniku.

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z przepisu art. 51 ust 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 ze zm.).

Podstawowym celem prognozy jest wykazanie, jak określone w planie kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy wpłyną na środowisko i czy, a jeśli tak to w jakim stopniu spowodują powstanie oddziaływań o charakterze znaczącym. Ze względu na dużą złożoność zjawisk przyrodniczych, ograniczony zakres rozpoznania środowiska oraz ogólny charakter dokumentów planistycznych, ocena potencjalnych przekształceń środowiska wynikających z projektowanego przeznaczenia terenu ma formę prognozy. Prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych nowymi ustaleniami planu, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki jakie niesie za sobą realizacja ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne oraz dobra kultury.

Niniejsza prognoza została sporządzona w oparciu o wymogi wynikające z przepisu art. 51 ust 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 ze zm.).

Zgodnie z wyżej wymienionym artykułem sporządzana prognoza:

a) zawiera

- ustalenia i główne cele projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Rybnik oraz jego powiązania z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- informacje na temat przewidywanych możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,

b) określa, analizuje i ocenia

- istniejący stan środowiska,
- potencjalne zmiany stanu środowiska przy braku realizacji postanowień projektowanego dokumentu,

- przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko przy realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby w jakich te cele zostały uwzględnione,

c) przedstawia

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko,
- możliwości rozwiązań alternatywnych w odniesieniu do obszaru Natura 2000.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Rybnik powiązany jest z następującymi dokumentami:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego z 2016 r. przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 13 września 2016 r., poz. 4619);
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika przyjętego Uchwałą Nr 370/XXIII/2016 Rady Miasta Rybnika z dnia 30 czerwca 2016 r. ze zm;
- Uchwała Nr 937/LIII/2022 Rady Miasta Rybnik z dnia 30 czerwca 2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej cztery obszary w rejonach ulic: Raclawickiej, Obwiedni Południowej, Kolejowej i Strąkowskiej (MPZP 54-24) - obowiązujący na analizowanym terenie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego;
- Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone na potrzeby projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnik, Biuro Rozwoju Regionu Spółka z o.o., Katowice, 2014 r.;

1.2 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

W celu sporządzenia prognozy przeprowadzono następujące prace:

- zaznajomiono się z projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w tym z wnioskami do planu,
- zaznajomiono się z danymi fizjograficznymi oraz innymi dostępnymi opracowaniami sozologicznymi obejmującymi obszar objęty prognozą,
- dokonano oceny projektu MPZP w odniesieniu do obowiązujących aktów prawnych, w tym przepisów gminnych,
- przeprowadzono wizję obszaru objętego prognozą w czerwcu 2023 r.,

- dokonano analizy czynników potencjalnie mogących przynieść negatywne skutki dla środowiska,

1.3 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnik powinny zostać uwzględnione priorytety w zakresie ochrony środowiska wynikające z dokumentów ustanowionych na szczeblu rządowym, samorządowym, porozumień międzynarodowych oraz projektów dokumentów i dyrektyw Unii Europejskiej.

Poszczególne dyrektywy, międzynarodowe akty prawne zostały wdrożone do polskiego prawodawstwa i tym samym znalazły swoje odzwierciedlenie w projektowanym dokumencie. Projekt analizowanego dokumentu uwzględnia wytyczne i cele ochrony środowiska przyjęte w wyżej wymienionych dyrektywach i konwencjach, poprzez zamieszczenie zapisów dotyczących różnych aspektów środowiska, zwłaszcza w zakresie jego ochrony. Uzyskano w ten sposób wysoką zgodność z dokumentami planistycznymi różnego szczebla, co pozwala wnioskować, że związane z nimi cele będą osiągane również przez ustalenia funkcjonalne wynikające z projektu planu. Zostało utrzymane założenie strategiczne dokumentów wszystkich poziomów, że celem generalnym rozwoju jest rozwój zrównoważony, przez który należy rozumieć zrównoważony udział wszystkich istotnych czynników ekologicznych, gospodarczych i społecznych.

1.4 USTALENIA I GŁÓWNE CELE PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego objęto obszar położony w centralnej części miasta Rybnik, w dzielnicy Smolna pomiędzy ul. Obwiednia Południowa i ul. Łanową. Granicę wschodnią stanowi rzeka Nacyna, południową ul. Obwiednia Południowa, północną ul. Łanowa. Granicę zachodnią stanowią wydzielania ewidencyjne oraz ogrodzenie dawnej stadniny koni. Powierzchnia obszaru objętego planem wynosi ok. 1,61 ha. MPZP opracowywany jest na podstawie uchwały Nr 1005/LVII/2023 Rady Miasta Rybnika z dnia 24 listopada 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika (MPZP 69). Na analizowanym obszarze obowiązuje już mpzp z 2022 r. w którym wskazano w części zachodniej i centralnej także tereny usług. Zasięg terenu usługowego nie zmienia się, wprowadzono natomiast zmianę dotyczącą parametrów: wysokość z 12 m na 16 m i powierzchnia biologicznie czynna z 30% na 20%.

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ustalono następujące przeznaczenia terenów:

U – teren usług,

KDG – teren drogi głównej,

ZP – teren zieleni urządzonej.

Obecnie na analizowanym terenie dominują nieużytki porastające roślinnością ruderalną. Część zachodnia i centralna będzie mogła przekształcić się w tereny zabudowy usługowej o charakterze miejskim, nawiązującym do zabudowy znajdującej się w otoczeniu. Te same przeznaczenia były wskazywane już w obowiązującym mpzp, zmieniły się tylko nieznacznie niektóre parametry, jednocześnie zaś zabudowa usługowa zwykle nie powodują znaczących oddziaływań. Od strony rzeki Nacyny pozostawiono pas wolny od zabudowy w postaci terenów ZP – zieleni urządzonej.

W związku z ustaleniami planu, charakterem zaproponowanych przeznaczeń oraz obecnym zagospodarowaniem terenów, które mają być poddane zmianom (tereny nieużytków porośnięte roślinnością ruderalną, brak cennych siedlisk przyrodniczych) nie przewiduje się wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.

2. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA

2.1 POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE

Analizowany obszar położony jest w centralnej części miasta Rybnik, w dzielnicy Smolna. Granicę wschodnią stanowi rzeka Nacyna, południową ul. Obwiednia Południowa, północną ul. Łanowa. Granicę zachodnią stanowią wydzielania ewidencyjne oraz ogrodzenie dawnej stadniny koni. Powierzchnia obszaru objętego planem wynosi ok. 1,61 ha.

Według podziału na jednostki fizyczno-geograficzne J. Kondrackiego¹ analizowany obszar położony jest w prowincji Wyżyny Polskie (34), podprowincji Wyżyna Śląsko-Krakowska (341), makroregionie Wyżyna Śląska (341.1), w obrębie mezoregionu Płaskowyż Rybnicki (341.15).

2.2 BUDOWA GEOLOGICZNA

Na terenie miasta Rybnika głęboko pod utworami trzeciorzędowymi zalegają węglonośne utwory karbonu, które były i są przedmiotem eksploatacji. Na analizowanym terenie są to iłowce, mułowce, piaskowce i węgiel kamienny warstw pietrkowickich, gruszowskich, jakłowieckich i porębskich **Cn1**. Wiek tych warstw to namur. Na dużej części podłoża miasta występują trzeciorzędowe utwory starszego miocenu tworzone przez iły piaszczyste i margliste, piaski, żwiry i łupki ilaste z gipsem i anhydrytem oraz sole kamienne warstw skawińskich, wielickich i grabowieckich **Nb**, a także iły i piaski z syderytami, miejscami z węglem brunatnym warstw kędzierzyńskich **Ns**.² Bezpośrednio w rejonie gdzie znajduje się analizowany teren w podłożu występuje płat warstw kędzierzyńskich **Ns**.

Zgodnie ze Szczegółową Mapą Geologiczną Polski ark. Rybnik³ na analizowanym terenie występują osady rzeczne doliny Nacyny w postaci mułków, piasków i żwirów rzecznych tarasów zalewowych 0,5 – 2,5 n.p. rzeki $f_{mpz}Q_h^t$ oraz w części północno-zachodniej piaski i żwiry rzeczne tarasów nadzalewowych 2,5 – 20 m n.p. rzeki $f_{pz}Q_{p4}^{Bt}$.

2.3 WODY POWIERZCHNIOWE

Wody powierzchniowe płynące

Bezpośrednio na analizowanym terenie brak jest jakichkolwiek cieków, nawet w postaci najmniejszych rowów melioracyjnych, brak jest tu również wód stojących. Dawniej teren ten stanowił dolinę rzeki Nacyny, która jednak od wielu lat została całkowicie przemodelowana i podwyższona. Sama rzeka płynie uregulowanym korytem tuż poza wschodnią granicą terenu.

Zagrożenie powodziowe

Zgodnie z mapami zagrożeń powodziowych publikowanych przez KZGW na analizowanym terenie, w części północno-wschodniej wskazano obszary szczególnego zagrożenia powodzią: obszary $Q=10\%$, obszary $Q=1\%$ oraz obszary $Q=0,2\%$.

Ujęcia wód powierzchniowych

¹ Kondracki J., Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa 2001 r.;

² Kotliccy G. i S., Mapa geologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Gliwice, WG, Warszawa, 1979 r.;

³ Sarnacka Z., Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Rybnik, PIG, Warszawa 1959 r.;

Na analizowanym obszarze nie występują ujęcia wód powierzchniowych ani ich strefy ochronne.

Jednolite części wód powierzchniowych

Według podziału Polski na Jednolite Części Wód Powierzchniowych na analizowanym obszarze brak jest jakichkolwiek cieków, które stanowiłby JCWP, całość terenu znajduje się w zlewni JCWP nr PLRW60006115651 Ruda do zb. Rybnik bez Potoków: z Przegędzy i Kamieni.

2.4 WODY PODZIEMNE

Regionalizacja Hydrogeologiczna

Według Mapy Hydrogeologicznej w skali 1:200000 ark. Gliwice⁴ analizowany obszar położony jest w Regionie Przedkarpackim XXII, w podregionie Rybnickim XXII8. W tym regionie główny poziom użytkowy stanowią utwory czwartorzędowe wykształcone jako piaski i żwiry, zalegające na głębokości do 30 m.

Użytkowe poziomy wodonośne

Zgodnie z Mapą Hydrogeologiczną Polski ark. Rybnik na analizowanym terenie nie występują użytkowe poziomy wodonośne.⁵

Główne zbiorniki wód podziemnych

Według Mapy wstępnej waloryzacji głównych zbiorników wód podziemnych (Skrzypczak [red], 2003) oraz materiałów Państwowej Służby Hydrogeologicznej w podłożu analizowanego terenu nie wydzielono GZWP lub LZWP.⁶ Analizowany teren znajduje się natomiast w całości w granicach projektowanego obszaru ochronnego lokalnego zbiornika wód podziemnych Rybnik.⁷

Jednolite części wód podziemnych

Według podziału Polski na jednolite części wód podziemnych analizowany obszar znajduje się w JCWPd nr PLGW6000144.

Ujęcia wód podziemnych

Na analizowanym obszarze nie znajdują się ujęcia wód podziemnych, ani ich strefy ochronne.

2.5 KLIMAT

Analizowany obszar leży we wschodniej części dzielnicy klimatycznej podsudeckiej – XVIII. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi ok. 8,1°C przy średniej dla stycznia –

⁴ Kotlicka G., Wagner J., Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Gliwice, WG, Warszawa, 1986 r.;

⁵ Chmura A., Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Rybnik, PIG, Warszawa 1998 r.;

⁶ Dokumentacja hydrogeologiczna określająca warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych lokalnego zbiornika wód podziemnych Rybnik dawnego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 345 – RYBNIK, PIG, Warszawa, marzec 2015 r.

⁷ Dokumentacja hydrogeologiczna określająca warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych lokalnego zbiornika wód podziemnych Rybnik dawnego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 345 – RYBNIK, PIG, Warszawa, marzec 2015 r.

2,2°C i średniej dla lipca 18,5°C. Okres występowania średniej dobowej temperatury powietrza poniżej 0°C – około 65 dni; dla średniej dobowej powyżej 15°C – ponad 100 dni.

Średnia roczna suma opadów atmosferycznych w roku przeciętnym wynosi ok. 744 mm (z wielolecia 1961- 86). W roku wilgotnym z tego samego wielolecia zanotowano 1044 mm. Średnia liczba dni w roku z opadem powyżej 0,1 mm wynosi 150 - 160 dni. Średnia liczba dni z opadem śnieżnym 40 - 45 dni; średni czas zalegania szaty śnieżnej – około 65 dni. Okres wegetacyjny trwa ok. 220 dni.

2.6 POWIERZCHNIA ZIEMI

2.6.1 UKSZTAŁTOWANIE TERENU, ZAGROŻENIE OSUWISKOWE

Ukształtowanie terenu

Analizowany teren położony jest w obrębie doliny Nacyny, z tym, że tylko najbliższe sąsiedztwo rzeki położone jest w bezpośredniej jej dolinie. Część centralna i zachodnia położona jest na wyższym tarasie nadzalewowym rzeki, który również był przemodelowany na skutek wieloletnich procesów urbanizacyjnych związanych m.in. z regulacjami przebiegu rzeki czy modelowaniem terenu na skutek jego użytkowania. Rzędne wynoszą tu ok. 231 m n.p.m. w części zachodniej i 229 m n.p.m. w części wschodniej, teren nieznacznie opada w kierunku rzeki Nacyny. Sama rzeka płynie na rzędnej ok. 227 m n.p.m.

Rysunek 1 Ukształtowanie terenu nr 1 na podstawie Numerycznego Model Terenu

Zagrożenie osuwiskowe

Z bazy danych SOPO oraz ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnik wynika, że na analizowanym obszarze nie występują osuwiska ani tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi.

2.6.2 GLEBY I ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Na analizowanym obszarze dominują mady F związane z rzeką Nacyną oraz na niewielkim fragmencie w części zachodniej gleby brunatne wylugowane i brunatne kwaśne Bw. Gleby te zaliczono do kompleksu żyniego słabego 6 oraz do użytków zielonych średnich 2z. W ewidencji gruntów wskazywano tu łąki klasy 1IV.

2.7 ZASOBY NATURALNE

W podłożu analizowanego terenu występują udokumentowane złoża węgla kamiennego „Rymer” (ID Midas 362) i „Chwałowice 1” (ID Midas 17956), nie wyznaczono tu natomiast obszarów i terenów górniczych.

2.8 PRZYRODA OŻYWIONA

Analizowany teren ma charakter niezagospodarowanego nieużytku porastającego roślinnością ruderalną, gdzieśgdzie rosną tu już niewielkie zadrzewienia z czeremchą amerykańską, brzożami czy klonami. Dawniej znajdowała się tu stadnina i wybieg dla koni, od wielu lat jednak nie jest tu prowadzona jakakolwiek działalność. Wzdłuż ul. Łanowej rosną młode brzozy. Nie występują tu jakiejkolwiek wartości przyrodnicze, teren ma charakter odłogowanych od lat gruntów ruderalnych.

Na całym analizowanym obszarze ani w jego pobliżu nie stwierdzono występowania stanowisk gatunków roślin chronionych, ani szczególnie cennych siedlisk przyrodniczych.

2.9 OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 R. ORAZ KORYTARZE EKOLOGICZNE

Na analizowanym terenie nie występują żadne formy ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 - 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 916). Teren ten również nie był proponowany do objęcia ochroną, gdyż brak jest tu szczególnych wartości przyrodniczych.

Analizowane tereny znajdują się poza wyznaczonymi korytarzami ekologicznymi dla ssaków drapieżnych i kopytnych, a także dla ptaków. W opracowaniu studialnym dotyczącym korytarzy ekologicznych w województwie śląskim⁸ nie wskazywano na analizowanym terenie występowania korytarzy ekologicznych dla ssaków drapieżnych i kopytnych, dla ptaków, jak również korytarza spójności. Nie wyznaczono na analizowanym terenie także korytarzy ekologicznych w opracowaniach dotyczących całego kraju.⁹ Analizowany teren nie pełni funkcji lokalnych korytarzy ekologicznych, gdyż położony jest pośród terenów zabudowanych i o charakterze miejskim. W bezpośrednim sąsiedztwie Nacyny mogą przemieszczać się drobne zwierzęta, ale ruch ten jest silnie ograniczony zabudowa, która znajduje się wzdłuż rzeki w centralnej części miasta.

⁸ Parusel i in., 2007 r. Korytarze ekologiczne Województwa Śląskiego;

⁹ Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badań Ssaków PAN, Białowieża 2011 r.

2.10 KRAJOBRAZ

Na analizowanym terenie trudno jest mówić o jakimś szczególnym typie krajobrazu. Jest to teren po dawnym wybiegu dla koni porośnięty roślinnością ruderalną. W pobliżu występuje krajobraz podmiejskich dzielnic w typie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, krajobraz terenów usługowych oraz ul. Obwiednia Południowa wraz z wysokim nasypem linii kolejowej, co nadaje obszarowi charakteru miejskiego.

2.11 ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na analizowanym obszarze nie występują jakiekolwiek zabytki, stanowiska archeologiczne, ani dobra kultury współczesnej.

3. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU

Na analizowanym obszarze obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego z 2022 roku (patrz rozdział 1.4), w którym to planie ustalono możliwość zurbanizowania całego analizowanego obszaru w zasadzie w dość podobny sposób jak w obecnie procedowanym projekcie mpzp. W przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu tereny te mogłyby zostać przekształcone w sposób bardzo podobny do przewidzianego projektem planu, to znaczy, że mogłaby tu powstać zabudowa usługowa, w projekcie zmieniono tylko niektóre parametry urbanistyczne. Bez zmiany mpzp stan środowiska na tym obszarze również uległby zmianie, gdyż możliwość urbanizacji była już wskazana w obowiązującym mpzp.

4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Na analizowanym obszarze nie stwierdza się występowania szczególnych problemów ochrony środowiska. Nie występują tu małoobszarowe formy ochrony przyrody, nie było również propozycji objęcia tego obszaru ochroną. Brak jest również informacji o innych problemach ochrony środowiska.

5. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU

5.1 WPŁYW NA WODY POWIERZCHNIOWE

Projekt planu nie wprowadza nowych terenów i sposobów zagospodarowania, które w sposób znaczący mogłyby pogorszyć jakość wód powierzchniowych, a w szczególności takich, które kolidowałyby z istniejącymi stawami czy ciekami, w sposób który powodowałby ich likwidację, gdyż brak jest tu jakichkolwiek wód. Od strony rzeki Nacyny wprowadzono bufor w postaci terenów ZP, co należy uznać za pozytywne ustalenie planu, ochraniające rzekę. Możliwość realizacji zabudowy usługowej wpłynie na zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków, jednak jest to problem marginalny, biorąc pod uwagę fakt niemal całkowitego skanalizowania miasta Rybnik i analizowanego obszaru oraz niewielkie powierzchnie terenów przeznaczone do urbanizacji. W celu przeciwdziałania zanieczyszczeniom projekt planu przewiduje ustalenia zgodne z obowiązującymi przepisami. W związku z ustaleniami projektu planu nie przewiduje się zagrożenia dla wód powierzchniowych.

5.2 WPŁYW NA WODY PODZIEMNE

W związku z ustaleniami projektu planu nie przewiduje się szczególnego zagrożenia wód podziemnych, tym bardziej, że w podłożu nie występują użytkowe poziomy wodonośne. Powstanie nowej zabudowy z niedostatecznie rozwiązany systemem odprowadzania ścieków może wpłynąć na stan wód podziemnych. Dla ochrony wód podziemnych ważne będą więc ustalenia przedstawione w zakresie gospodarki ściekowej w rozdziale 5.1. Dla ochrony wód podziemnych kluczowe znaczenie mają działania, które wykraczają poza ramy planowania przestrzennego, takie jak egzekwowanie przez gminę podłączeń do sieci kanalizacyjnej oraz właściwe zaprojektowanie inwestycji z uwzględnieniem wszelkich potrzebnych zabezpieczeń.

5.3 WPŁYW NA KLIMAT

W szerszej skali realizacja ustaleń planu nie będzie miała wpływu na klimat. Natomiast na pewno zmianie ulegnie mikroklimat terenów na których będzie powstawała nowa zabudowa, co dotyczyć będzie głównie części zachodniej i centralnej. Zabudowanie terenów wpłynie na zwiększenie szorstkości powierzchni ziemi, a co za tym idzie na zmniejszenie warunków przewietrzania. Na terenach przewidzianych do zabudowy na analizowanym terenie zamiast topoklimatu terenów otwartych, będzie powiększała się strefa zurbanizowana, aż do całkowitej zabudowy tego terenu i powstania tu strefy topoklimatu miejskiego. Natomiast pozostawienie części wschodniej pozwoli zachować przynajmniej częściowo topoklimat dolin rzecznych, związanych z rzeką Nacyną. Nie przewiduje się zagrożenia związanego ze zjawiskiem niskiej emisji, gdyż zwykle zabudowa usługowa nie jest emitorem tego typu zanieczyszczeń. Niewątpliwie jednak topoklimat części zachodniej i centralnej analizowanego terenu ulegnie zmianie.

5.4 POWIERZCHNIA ZIEMI

5.4.1 WPŁYW NA UKSZTAŁTOWANIE TERENU

Projekt planu zakłada realizację zabudowy usługowej. Realizacja tych funkcji wpłynie nieznacznie na przekształcenie powierzchni terenu. Nie należy jednak spodziewać się znaczących przekształceń, projekt planu nie przewiduje bowiem wielkoskalowych przedsięwzięć, takich jak drogi, składowiska odpadów, eksploatacja kopalni czy inne obiekty, których budowa związana jest z przemieszczaniem znaczącej ilości mas ziemnych. Zmiany powierzchni ziemi należy uznać za nieuniknione, towarzyszące wprowadzeniu każdego typu inwestycji. Część wschodnią pozostawiono wolną od zabudowy w ramach terenów ZP.

5.4.2 WPŁYW NA GLEBY

Przy powstaniu planowanej zabudowy istniejące w części zachodniej i centralnej terenu gleby ulegną w większości zniszczeniu (zajętość terenu), ale obecnie już stanowią nieużytki od wielu lat odłogowane i porastające roślinnością ruderalną. Projekt planu przewiduje pozostawienie minimalnej powierzchni biologicznie czynnej dla poszczególnych terenów, pomimo to przewiduje się, że tereny poddane pod zabudowę zostaną bezpowrotnie stracone dla rolnictwa, ale już obecnie ich wartość była znikoma. Na skutek ustaleń projektu planu nie zachodzi konieczność pozyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych, gdyż grunty klasy I – III nie będą przekształcane (nie występują na analizowanym terenie), położone są one również w obrębie administracyjnym miasta. Nie zachodzi również konieczność zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne, gdyż grunty tego typu tu nie występują.

5.5 WPŁYW NA ZASOBY NATURALNE

Projekt planu ujawnia udokumentowane złoża i jednocześnie nie wprowadza form zagospodarowania przestrzennego, które kolidowałyby ze złożami węgla kamiennego i uniemożliwiały ich eksploatację w przyszłości.

5.6 WPŁYW NA PRZYRODĘ OŻYWIONĄ

Projekt planu wprowadza możliwość realizacji zabudowy usługowej na terenach nieużytków o charakterze ruderalnym. Projektowane ustalenia planu nie będą miały większego wpływu na środowisko, gdyż nie występują tu cenne pod względem przyrodniczym tereny, oraz nie wprowadza się przeznaczeń, które mogłyby generować znaczące oddziaływania. W sąsiedztwie terenów objętych planem również nie występują cenne siedliska przyrodnicze, które narażone byłyby na ewentualne zniszczenie. Dodatkowym argumentem przemawiającym za brakiem wystąpienia znaczących oddziaływań jest charakter proponowanych przeznaczeń terenu, które zwykle nie stanowią elementów zdecydowanie negatywnie oddziałujących na środowisko. W związku z realizacją ustaleń planu duża część terenu zmieni swój charakter z terenów ruderalnych nieużytków na tereny zabudowane o charakterze miejskim. Wprowadzenie zabudowy na terenach przeznaczonych pod urbanizację spowoduje zmianę w środowisku roślinnym wyrażającą się między innymi w zanikaniu roślinności dotychczas tu występującej na rzecz gatunków zieleni towarzyszącej na terenach realizacji zabudowy (np. trawniki, ogrody, zieleńce). Roślinność

i zwierzęta związane do tej pory z terenami nieużytków, zostaną z tych terenów wyparte, a wprowadzone zostaną gatunki charakterystyczne dla zieleni urządzonej np. w formie ogrodów, zieleńców czy trawników na powierzchni biologicznie czynnej, której wartość została wyznaczona w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Całość terenu zostanie przekształcona w kierunku terenów zurbanizowanych, o charakterze miejskim. Fragmentu doliny Nacyny w części wschodniej pozostawiono jako tereny ZP, co będzie również skutecznym przeciwdziałaniem procesom urbanizacyjnym oraz pozwoli zachować tereny nadrzeczne wolne od zabudowy.

Na terenie objętym planem nie występują stanowiska roślin chronionych czy szczególnie cenne siedliska przyrodnicze, a realizacja planu nie przyczyni się do pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego.

5.7 WPŁYW NA OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 I NA KORYTARZE EKOLOGICZNE

Na analizowanym terenie nie występują żadne formy ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 - 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 916). Teren ten również nie był proponowany do objęcia ochroną, gdyż brak jest tu szczególnych wartości przyrodniczych, nie przewiduje się więc zagrożenia dla tych elementów środowiska.

Teren objęty planem nie pełni funkcji krajowych i regionalnych korytarzy ekologicznych dla ssaków drapieżnych i kopytnych, a także dla ptaków, gdyż położony jest pośród istniejącej zabudowy. Realizacja nowej zabudowy nie zmieni tego stanu rzeczy, tereny te nie będą w dalszym ciągu dostępne dla możliwości przemieszczania się zwierząt. Jedynie w dolinie Nacyny może następować migracja drobnych zwierząt, teren w otoczeniu rzeki pozostawiono więc wolny od zabudowy w ramach terenów ZP.

5.8 WPŁYW NA KRAJOBRAZ

Krajobraz terenu ulegnie znaczącej zmianie. Obecnie występuje tu krajobraz nieużytków o charakterze ruderalnym, natomiast po realizacji zabudowy zgodnie z ustaleniami projektu planu w części zachodniej i centralnej terenu zaistnieje krajobraz terenów zurbanizowanych, miejskich. Uzupełnienie zabudowy będzie miało pozytywny wpływ, gdyż jak się wydaje lepiej będzie tu się komponowała nowa zabudowa, niż obecne nieużytki. Zdania są tu zawsze podzielone, a odbiór krajobrazu jest jednak sprawą mocno indywidualną, zależną od osobistych preferencji. W zapisach projektu planu znalazły się wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów oraz zasady kształtowania ładu przestrzennego, które powinny zabezpieczyć właściwe kształtowanie się krajobrazu, przewiduje się jednak, że zmiana w krajobrazie nastąpi i będzie miała charakter znaczący.

5.9 WPŁYW NA ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na obszarze objętym planem nie występują zabytki ujęte w Rejestrze Zabytków Województwa Śląskiego, ani w Gminnej Ewidencji Zabytków, brak jest tu również stanowisk archeologicznych, nie zaistniała więc potrzeba wprowadzania zapisów dotyczących tego typu obiektów.

5.10 WPŁYW NA WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

5.10.1 JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Projekt planu wprowadza możliwość realizacji funkcji usługowej w ramach obszarów U. Nie przewiduje się zagrożenia związanego ze zjawiskiem niskiej emisji, gdyż zwykle zabudowa usługowa nie jest emitorem tego typu zanieczyszczeń. Ze względu na niewielką powierzchnię terenu oraz charakter przeznaczeń nie przewiduje się wpływu na jakość powietrza. Zagrożenie ze strony obiektów usługowych jest zwykle niewielkie, ponieważ muszą one spełnić szereg norm ujętych w prawie ochrony środowiska oraz objęte są bieżącym system monitoringu, kontroli oraz pozwoleń.

Należy podkreślić, że bez względu na formę powstawania zanieczyszczeń, to na przedsiębiorcach lub inwestorach spoczywał będzie, zgodnie z obowiązującymi przepisami, obowiązek ograniczenia tego negatywnego oddziaływania. Dokładny wpływ przedsięwzięcia na środowisko winien zostać zbadany i opisany w karcie informacyjnej przedsięwzięcia lub raporcie oddziaływania na środowisko. W razie wykazania przekroczeń wymagane będzie wprowadzenie działań minimalizujących i zapobiegawczych.

5.10.2 KLIMAT AKUSTYCZNY

Dopuszczalne poziomy hałasu powinny odpowiadać wymaganiom rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 112). Prowadzenie działalności na jakichkolwiek terenach (czy to produkcyjnych, czy usługowych, czy też zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej) nie powinno powodować przekroczenia standardów jakości środowiska, o czym wyraźnie mówi art. 144 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska. W ust. 2 ww. artykułu pojawia się nakaz dotyczący ewentualnego oddziaływania na środowisko i tereny sąsiednie, tj. eksploatacja instalacji powodująca wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, emisje hałasu oraz wytwarzanie pól elektromagnetycznych nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny.

Na analizowanym terenie projekt planu wprowadza zabudowę usługową w pobliżu terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, która może mieć znaczący potencjalny wpływ na pogorszenie klimatu akustycznego. Nie ulega wątpliwości, że wprowadzenie urbanizacji na nieużytkowanych dotychczas terenach może spowodować pogorszenie jakości klimatu akustycznego. Projekt planu nie wprowadza nowych dróg wyższych klas, w związku z czym nie przewiduje się presji od tego typu emitorów.

Po wprowadzeniu zabudowy poszczególne tereny „wypełnią” się odgłosami życia codziennego, takimi jak np. ruch samochodów, rozmowy, śmiech, koszenie trawników, szczekanie psów, a w przypadku terenów usługowych odgłosami działalności poszczególnych obiektów. Wszystkie te elementy spowodują, że jakość klimatu akustycznego może ulec pogorszeniu, jednak już dziś znajdują się tu elementy generujące hałas, głównie jest to ul. Obwiednia Południowa.

Należy jednocześnie podkreślić, że zgodnie z obowiązującym prawem jakość klimatu akustycznego, za wyjątkiem dróg, nie może przekroczyć ustalonych standardów, w związku z czym w razie wystąpienia jakichkolwiek przekroczeń właściciel terenu będzie zobowiązany do ograniczenia uciążliwości. W projekcie planu, zgodnie z art. 114 ust. 1 Prawa ochrony środowiska wskazano, które z terenów należą do poszczególnych rodzajów terenów, o których mowa w art. 113 ust. 2 pkt 1.

W przypadku wystąpienia negatywnych oddziaływań inwestor będzie musiał każdorazowo wprowadzić odpowiednie zabezpieczenia. Wśród nich wyróżnia się m.in. prowadzenie prac wyłącznie w określonych godzinach (np. poza godzinami nocnymi), zastosowanie ekranów akustycznych, prowadzenie prac w pomieszczeniach, czy odpowiednia lokalizacja emitorów hałasu. W kontekście zanieczyszczeń powietrza do rodzajów zabezpieczeń zaliczyć można np.: montaż właściwych, zgodnych z obowiązującymi normami urządzeń, montaż odciągów spalin oraz odpowiednią lokalizację emitorów. W związku z charakterem poszczególnych terenów oraz z ewentualną możliwością wprowadzenia zabezpieczeń, nie przewiduje się wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na analizowanych obszarach.

5.10.3 POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Projekt planu nie przewiduje odrębnych zapisów co do lokowania anten telefonii komórkowej. Podobnie jak w przypadku emisji zanieczyszczeń i hałasu, wprowadzanie do środowiska pól elektromagnetycznych obostrzone jest szeregiem przepisów oraz systemem kontroli, stojącymi poza kompetencjami planowania przestrzennego. Jest to zgodne z ustawą z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie może ustanawiać zakazów, a przyjmowane w nim rozwiązania nie mogą uniemożliwiać rozwoju telefonii komórkowej.

5.10.4 GOSPODARKA ODPADAMI

Ze względu na możliwość realizacji zabudowy usługowej nie przewiduje się znaczącego przyrostu produkowanych odpadów zarówno zważywszy na skalę terenu, jak i na jego obecnie przeznaczenia terenu. Dodatkowo wszelkie odpady będą zagospodarowane zgodnie z obowiązującymi przepisami. Nie przewiduje się na analizowanym terenie powstania składowisk odpadów czy też innych obiektów związanych z przetwórstwem odpadów. Gospodarka odpadami obostrzona jest szeregiem przepisów oraz systemem kontroli, będącymi poza systemem planowania przestrzennego. Problem ten regulują: ustawa z dnia 14 grudnia 2012r. o odpadach, ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, jak również odpowiednie uchwały Rady Miasta. Nie ma zatem potrzeby ani delegacji ustawowej do regulowania tego zagadnienia ustaleniami miejscowego planu, które zakładają ich rozwiązywanie aktami prawnymi wyższego rzędu.

5.10.5 ZAGROŻENIE POWODZIOWE

Na analizowanym terenie stwierdzono występowanie zagrożeń powodziowych, zostały one uwzględnione zarówno w części tekstowej, jak i na rysunku mpzp. Dodatkowo

wschodnią część terenu od strony rzeki Nacyny pozostawiono wolną od zabudowy w ramach terenów ZP, co umożliwi swobodny spływ wód w sytuacji zagrożenia powodziowego.

5.10.6 ZAGROŻENIE OSUWISKOWE

Na analizowanym obszarze nie stwierdzono występowania zagrożeń ruchami masowymi ziemi, nie zaistniała więc potrzeba wprowadzania zapisów dotyczących tego typu zjawisk.

6. PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Projekt planu ze względu na swoją skalę, wprowadzone funkcje oraz odległość od granic Rzeczypospolitej Polskiej, nie będzie potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Rybnik zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko. W szczególności zaproponowano:

w zakresie zaopatrzenia w sieć teletechniczną:

- obsługa telekomunikacyjna z istniejącej i projektowanej sieci telekomunikacyjnej;

w zakresie gospodarki wodno-ściekowej:

- w zakresie zaopatrzenia w wodę, w tym do celów przeciwpożarowych, ustala się zaopatrzenie w wodę z istniejącej bądź projektowanej sieci wodociągowej, z zastrzeżeniem przepisów rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie;

w zakresie odprowadzania ścieków:

- nakazuje się odprowadzenie ścieków bytowych do miejskiej kanalizacji sanitarnej, z zastrzeżeniem przepisów ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach;
- nakazuje się odprowadzenie wód opadowych i roztopowych z działek budowlanych zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie;
- nakazuje się odprowadzenie wód opadowych i roztopowych z drogi zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 24 czerwca 2002 roku w sprawie przepisów techniczno-budowlanych dotyczących dróg publicznych.

w zakresie zaopatrzenia w ciepło:

- lokalne bądź indywidualne źródło ciepła, z wykorzystaniem istniejącej bądź projektowanej sieci gazowej lub ciepłowniczej, lub;
- lokalne bądź indywidualne źródło ciepła z wykorzystaniem istniejącej bądź projektowanej sieci elektroenergetycznej, lub;
- lokalne bądź indywidualne źródło ciepła z wykorzystaniem urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii;

w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną:

- istniejącej i projektowanej sieci elektroenergetycznej, lub;
- urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii lub;
- układów bądź urządzeń kogeneracyjnych.

w zakresie zaopatrzenia w gaz:

- dostawa gazu z istniejącej i projektowanej sieci gazowej;

pozostałe:

- w projekcie planu, zgodnie z art. 114 ust. 1 Prawa Ochrony Środowiska wskazano, które z terenów należą do poszczególnych rodzajów terenów o których mowa w art. 113 ust. 2 pkt 1;
- ustalono szczegółowe zapisy dotyczące zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów;
- uwzględniono występowanie terenów zagrożeń powodziowych;
- uwzględniono występowanie udokumentowanego złoża węgla kamiennego;
- pozostawiono część doliny rzeki Nacyny jako tereny ZP w części wschodniej.

W projekcie mpzp nie wprowadzono zapisów dotyczących kompensacji przyrodniczej. Zakres kompensacji przyrodniczej może zostać określony, zgodnie z art. 75 ust. 4 i 5 prawa ochrony środowiska w pozwoleniu na budowę lub w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ze względu na charakter planu oraz brak znaczących negatywnych oddziaływań na elementy środowiska w prognozie oddziaływania na środowisko nie proponuje się działań zapobiegawczych lub minimalizujących negatywne oddziaływania.

8. MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000

Na analizowanym obszarze, jak i na całym terenie miasta Rybnik ani w jego sąsiedztwie nie występują obszary Natura 2000. Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby oddziaływać na cele, przedmiot ochrony i integralność jakiegokolwiek obszaru Natura 2000, więc nie ma potrzeby rozpatrywania rozwiązań alternatywnych.

9. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Na etapie projektu planu nie wprowadzono konkretnych rozwiązań mających na celu analizę skutków realizacji oraz częstotliwości jej przeprowadzania. Zakres planu określony w ustawie z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

(t.j. Dz. U. z 2023 poz. 977) oraz w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. Nr 164, poz. 1587) nie przewiduje możliwości określenia monitoringu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Wskazanie takie byłoby niezgodne z przepisami prawa i znacząco wykraczałoby poza ustawowe kompetencje Rady Miasta. Należy jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w celu oceny aktualności studium i planów miejscowych wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium. W ramach tej analizy również mogą zostać ocenione skutki dla środowiska zachodzące w wyniku realizacji projektowanego dokumentu.

Jednocześnie skutki realizacji postanowień planu będą podlegały bieżącemu monitoringowi odpowiednich służb ochrony środowiska, służb ochrony przyrody, organów administracji oraz organizacji ekologicznych. Bardzo ważna jest również postawa obywateli, którzy powinni reagować natychmiastową interwencją w przypadku stwierdzenia wystąpienia uciążliwości.

10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego objęto obszar położony w centralnej części miasta Rybnik, w dzielnicy Smolna pomiędzy ul. Obwiednia Południowa i ul. Łanową. Granicę wschodnią stanowi rzeka Nacyna, południową ul. Obwiednia Południowa, północną ul. Łanowa. Granicę zachodnią stanowią wydzielania ewidencyjne oraz ogrodzenie dawnej stadniny koni. Powierzchnia obszaru objętego planem wynosi ok. 1,61 ha. MPZP opracowywany jest na podstawie uchwały Nr 1005/LVII/2023 Rady Miasta Rybnika z dnia 24 listopada 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika (MPZP 69). Na analizowanym obszarze obowiązuje już mpzp z 2022 r. w którym wskazano w części zachodniej i centralnej także tereny usług. Zasięg terenu usługowego nie zmienia się, wprowadzono natomiast zmianę dotyczącą parametrów: wysokość z 12 m na 16 m i powierzchnia biologicznie czynna z 30% na 20%.

Obecnie na analizowanym terenie dominują nieużytki porastające roślinnością ruderalną. Część zachodnia i centralna będzie mogła przekształcić się w tereny zabudowy usługowej o charakterze miejskim, nawiązującym do zabudowy znajdującej się w otoczeniu. Te same przeznaczenia były wskazywane już w obowiązującym mpzp, zmieniły się tylko nieznacznie niektóre parametry, jednocześnie zaś zabudowa usługowa zwykle nie powodują znaczących oddziaływań. Od strony rzeki Nacyny pozostawiono pas wolny od zabudowy w postaci terenów ZP – zieleni urządzonej.

W związku z ustaleniami planu, charakterem zaproponowanych przeznaczeń oraz obecnym zagospodarowaniem terenów, które mają być poddane zmianom (tereny nieużytków porośnięte roślinnością ruderalną, brak cennych siedlisk przyrodniczych) nie przewiduje się wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.

Prognoza ma na celu określenie prawdopodobnych skutków realizacji ustaleń planu na poszczególne elementy środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne i dobra kultury. Została ona wykonana zgodnie z obowiązującym przepisami prawa.

Analizowany obszar położony jest w centralnej części miasta Rybnik, w dzielnicy Smolna. Granicę wschodnią stanowi rzeka Nacyna, południową ul. Obwiednia Południowa, północną ul. Łanowa. Granicę zachodnią stanowią wydzielania ewidencyjne oraz ogrodzenie dawnej stadniny koni. Powierzchnia obszaru objętego planem wynosi ok. 1,61 ha. W budowie geologicznej analizowanego obszaru udział biorą osady czwartorzędowe zalegające na starszych utworach trzeciorzędowych i karbońskich. Na analizowanym terenie brak jest jakichkolwiek cieków, nawet w postaci najmniejszych rowów melioracyjnych, brak jest tu również wód stojących. Dawniej teren ten stanowił dolinę rzeki Nacyny, która jednak od wielu lat została całkowicie przemodelowana i przebudowana, a sama rzeka płynie uregulowanym korytem na wschód od analizowanego terenu. Zgodnie z Mapą Hydrogeologiczną Polski ark. Rybnik na analizowanym terenie nie występują użytkowe poziomy wodonośne. Analizowany teren położony jest w obrębie doliny

Nacyny, z tym, że tylko najbliższe sąsiedztwo rzeki położone jest w bezpośredniej jej dolinie. Część centralna i zachodnia położona jest na wyższym tarasie nadzalewowym rzeki, który również był przemodelowany na skutek wieloletnich procesów urbanizacyjnych związanych m.in. z regulacjami przebiegu rzeki czy modelowaniem terenu na skutek jego użytkowania. Rzędne wynoszą tu ok. 231 m n.p.m. w części zachodniej i 229 m n.p.m. w części wschodniej, teren nieznacznie opada w kierunku rzeki Nacyny. Sama rzeka płynie na rzędnej ok. 227 m n.p.m. Na analizowanym obszarze dominują mady F związane z rzeką Nacyną oraz na niewielkim fragmencie w części zachodniej gleby brunatne wyługowane i brunatne kwaśne Bw. Gleby te zaliczono do kompleksu żyniego słabego 6 oraz do użytków zielonych średnich 2z. W ewidencji gruntów wskazywano tu łąki klasy ŁIV. W podłożu analizowanego terenu występują udokumentowane złoża węgla kamiennego „Rymer” (ID Midas 362) i „Chwałowice 1” (ID Midas 17956), nie wyznaczono tu natomiast obszarów i terenów górniczych. Analizowany teren ma charakter niezagospodarowanego nieużytku porastającego roślinnością ruderalną, gdzieśgdzie rosną tu już niewielkie zadrzewienia z czeremchą amerykańską, brzożami czy klonami. Dawniej znajdowała się tu stadnina i wybieg dla koni, od wielu lat jednak nie jest tu prowadzona jakakolwiek działalność. Wzdłuż ul. Łanowej rosną młode brzozy. Nie występują tu jakiejkolwiek wartości przyrodnicze, teren ma charakter odłogowanych od lat gruntów ruderalnych. Na całym analizowanym obszarze ani w jego pobliżu nie stwierdzono występowania stanowisk gatunków roślin chronionych, ani szczególnie cennych siedlisk przyrodniczych. Na analizowanym terenie nie występują żadne formy ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 - 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Teren ten również nie był proponowany do objęcia ochroną, gdyż brak jest tu szczególnych wartości przyrodniczych. Na analizowanym terenie trudno jest mówić o jakimś szczególnym typie krajobrazu. Jest to teren po dawnym wybiegu dla koni porośnięty roślinnością ruderalną. W pobliżu występuje krajobraz podmiejskich dzielnic w typie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, krajobraz terenów usługowych oraz ul. Obwiednia Południowa wraz z wysokim nasypem linii kolejowej, co nadaje obszarowi charakteru miejskiego. Na analizowanym obszarze nie występują jakiejkolwiek zabytki, stanowiska archeologiczne, ani dobra kultury współczesnej.

Projekt planu nie wprowadza nowych terenów i sposobów zagospodarowania, które w sposób znaczący mogłyby pogorszyć jakość wód powierzchniowych, a w szczególności takich, które kolidowałyby z istniejącymi stawami czy ciekami, w sposób który powodowałby ich likwidację, gdyż brak jest tu jakichkolwiek wód. Ewentualna zmiana przeznaczenia na zabudowę mieszkaniowo usługową wpłynie na zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków, jednak jest to problem marginalny, biorąc pod uwagę fakt niemal całkowitego skanalizowania miasta Rybnik i analizowanego obszaru oraz niewielkie powierzchnie terenów przeznaczone do urbanizacji.

Projekt planu wprowadza możliwość realizacji zabudowy usługowej na terenach nieużytków o charakterze ruderalnym. Projektowane ustalenia planu nie będą miały większego wpływu na środowisko, gdyż nie występują tu cenne pod względem przyrodniczym tereny, oraz nie wprowadza się przeznaczeń, które mogłyby generować

znaczące oddziaływania. W sąsiedztwie terenów objętych planem również nie występują cenne siedliska przyrodnicze, które narażone byłyby na ewentualne zniszczenie. Dodatkowym argumentem przemawiającym za brakiem wystąpienia znaczących oddziaływań jest charakter proponowanych przeznaczeń terenu, które zwykle nie stanowią elementów zdecydowanie negatywnie oddziałujących na środowisko. W związku z realizacją ustaleń planu duża część terenu zmieni swój charakter z terenów ruderalnych nieużytków na tereny zabudowane o charakterze miejskim. Wprowadzenie zabudowy na terenach przeznaczonych pod urbanizację spowoduje zmianę w środowisku roślinnym wyrażającą się między innymi w zanikaniu roślinności dotychczas tu występującej na rzecz gatunków zieleni towarzyszącej na terenach realizacji zabudowy (np. trawniki, ogrody, zieleńce). Roślinność i zwierzęta związane do tej pory z terenami nieużytków, zostaną z tych terenów wyparte, a wprowadzone zostaną gatunki charakterystyczne dla zieleni urządzonej np. w formie ogrodów, zieleńców czy trawników na powierzchni biologicznie czynnej, której wartość została wyznaczona w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Całość terenu zostanie przekształcona w kierunku terenów zurbanizowanych, o charakterze miejskim. Fragmentu doliny Nacyny w części wschodniej pozostawiono jako tereny ZP, co będzie również skutecznym przeciwdziałaniem procesom urbanizacyjnym oraz pozwoli zachować tereny nadrzeczne wolne od zabudowy. Na terenie objętym planem nie występują stanowiska roślin chronionych czy szczególnie cenne siedliska przyrodnicze, a realizacja planu nie przyczyni się do pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego.

Nie przewiduje się znaczącego pogorszenia jakości klimatu akustycznego, ani jakości powietrza, zwykle bowiem obiekty usługowe nie generują znaczących oddziaływań. Na analizowanym obszarze nie występują tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych, wskazano natomiast obszary zagrożeń powodziowych od rzeki Nacyny.

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko.

Na etapie oceny projektu planu nie wprowadzono konkretnych rozwiązań mających na celu analizę skutków realizacji oraz częstotliwości jej przeprowadzania, nie ustalono również prac kompensacyjnych, gdyż ustawodawca nie przewiduje wprowadzenia takich rozwiązań w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby wpłynąć na cele, przedmiot ochrony oraz integralność jakiegokolwiek obszaru Natura 2000 w związku z czym nie ma potrzeby wprowadzenia rozwiązań alternatywnych.

11. LITERATURA

Absalon D., Jankowski A.T., Leśniok M., Mapa Hydrograficzna i Sozologiczna Polski w skali 1: 50000, ark. Rybnik, Gugik, Warszawa, 1995 r.;

Absalon D., Leśniok M., Przewodnik przyrodniczy po Rybniku, Infomax-Katowice, Rybnik, 1999 r.;

Bernacik A., Spychała M., Programowanie ochrony środowiska w gminie, Sorus, 2007 r.;

Centralna Baza Danych Geologicznych – strona internetowa PIG, <http://baza.pgi.gov.pl/>;

Chmura A., Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Rybnik, PIG, Warszawa 1998 r.;

Gałka M. i in., Mapa Geośrodowiskowa Polski, ark. Rybnik, PIG, Warszawa, 2004 r.;

Informacja o stanie środowiska 2008, WIOŚ Katowice, 2009 r.;

Infogeoskarb – strona internetowa PIG, <http://baza.pgi.gov.pl/>;

Kondracki J., Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa 2001 r.;

Kotlicy G. i S., Mapa geologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Gliwice, WG, Warszawa, 1979 r.;

Kotlicka G., Wagner J., Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Gliwice, WG, Warszawa, 1986 r.;

Lipiński A. „Planowanie przestrzenne a wydobywanie kopalin” w „Aktualne problemy ochrony środowiska 2008” red G. Dobrowolski, Ecausa, 2008 r.;

Matuszkiewicz W. [red], Potencjalna roślinność naturalna Polski – Mapa przeglądowa 1:300000 ark. 11, PAN, Warszawa, 1995 r.;

Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone na potrzeby projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnik, Biuro Rozwoju Regionu Spółka z o.o., Katowice, 2014 r.;

Rózkowski A. [red], 1997: Mapa warunków występowania, użytkowania, zagrożenia i ochrony zwykłych wód podziemnych Górnośląskiego Zagłębia Węglowego i jego obrzeżenia; 1 : 100 000. PIG, Warszawa;

Sarnacka Z., Szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Rybnik, PIG, Warszawa 1959 r.;

Skrzypczyk L. [red], 2003: Mapa wstępnej waloryzacji Głównych Zbiorników Wód Podziemnych 1:800000, PIG, Warszawa;

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika przyjętego Uchwałą Nr 370/XXIII/2016 Rady Miasta Rybnika z dnia 30 czerwca 2016 r.;

Waloryzacja przyrodnicza miasta Rybnika, Aleko, Katowice, listopad 1997 r.;

12. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

Fot. 1 Widok na analizowany teren w kierunku południowo-zachodnim

Fot. 2 Północna część analizowanego terenu w rejonie ul. Łanowej

Fot. 3 Widok na rzekę Nacynę i analizowany teren z mostu na ul. Obwiedni Południowa

Fot. 4 Widok w kierunku północno-zachodnim

<p>--- Granica miasta Rybnik</p> <p>--- Granica terenu objętego mpzp</p> <p>Podkład: Mapa topograficzna w skali 1:50000, ortofotomapa w skali 1:5000</p>	
<p>PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO MPZP DLA CZĘŚCI MIASTA RYBNIKA OBEJMUJĄCEJ OBSZAR W REJONIE ULICY WOLNEJ (MPZP 54-49)</p>	
NAZWA MAPY	NR MAPY
<p>POŁOŻENIE ANALIZOWANEGO TERENU</p>	<p>1</p>
GRUDZIEŃ 2023	SKALA 1:60000 1:3000
GEOLOGIC	44-203 RYBNIK UL. STRZELECKA 78 E-MAIL : GEOLOGIC1@WP.PL

- Granica miasta Rybnik
--- Granica terenu objętego mpzp
Tereny z możliwością urbanizacji
■ U - teren usług

Projekt planu nie wskazuje żadnych nowych dróg

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO MPZP DLA CZĘŚCI MIASTA RYBNIKA
OBEJMUJĄCEJ OBSZAR W REJONIE ULICY OBWIEDNI POŁUDNIOWEJ (MPZP 69-1)

NAZWA MAPY

WSKAZANIE TERENÓW Z MOŻLIWOŚCIĄ URBANIZACJI

NR MAPY

2

GRUDZIEŃ 2023

SKALA 1:2500

GEOLOGIC

44-203 RYBNIK UL. STRZELECKA 78
E-MAIL : GEOLOGIC1@WP.PL